## Opšte informacije o WAT USA 2027 programu

Work and Travel USA je program ljetnje edukativne kulturne razmjene studenata. Program nudi studentima univerziteta izvanrednu priliku da iskuse život i kulturu Sjedinjenih Američkih Država. Tokom ljetnjeg raspusta, studenti imaju priliku da usavrše engleski jezik radeći razne poslove na americkom govornom području. Work and Travel program omogućava kandidatima da pokriju troškove života u Americi, kao i da dodatno zarade. Po završetku radnog dela programa koji traje od minimum tri do maksimum četiri mjeseca, kandidati imaju priliku da još mjesec dana putuju po Americi. Cilj programa je sticanje bogatog iskustva, usavršavanje engleskog jezika, upoznavanje kulture, običaja i načina života u Americi, kao i sticanje novih prijateljstava. **Dakle, cilj programa nije zapošljavanje niti gomilanje novca. Program nije obavezan za studente, već svako svojevoljno pristupa na isti, te time stiče prava, obaveze i rizike koje ovaj kompleksan program sa sobom nosi.**
Naši partneri iz Amerike su organizacije koje se decenijama uspješno bave programima kulturne razmjene studenata iz cijelog svijeta, i zvanični su sponzori programa ovlašćeni od strane US Department of State. Spisak sponzora je moguce vidjeti na: https://j1visa.state.gov/sponsors/
Svi ključni podaci vezani za program nalaze se na https://j1visa.state.gov/ i student je u obavezi da ih pažljivo prouči. Dužnost WAT Montenegra je da ispravno prijavi studenta na program i asistira mu da ispravno na njemu učestvuje, dok dužnost WAT Montenegra nije da ostvari program ako ga neka viša sila ne omogući.
Prilikom orijentacije pred polazak na program, svaki student dobija besplatan kontakt telefon J1 sponzora programa koji je lociran u US. Prilikom boravka na programu, student je dužan da po dolasku u USA validira vizu i nakon toga jednom mjesečno validira svoj status u sistemu J1 sponzora i odgovara na sve mailove, u suprotnom će mu biti otkazan program i viza.

**Datumi programa za studente koji studiraju u Crnoj Gori - 15.jun.2027 do 21.septembar.2027** (plus 30.dana grace-travel period)
**Datumi programa za crnogorske drzavljane u inostranstvu - Datumi programa koji vaze u drzavi studija**

## Vrste Work and Travel programa:

-**Samostalno traženje pozicije** (Self Placement) u kome kandidat sam obezbjeđuje poziciju prije dolaska u SAD. Pozicija mora biti provjerena i odobrena od strane J1 sponzora programa i State Departmenta. Ova opcija je preporučena samo studentima koji već imaju Social Security Number.
-**Program sa obezbeđenim ljetnjim studentskim poslom** (Lifeguard, Full ili Vip Placement). Kandidati sami biraju različite pozicije na teritoriji cijele Amerike. U ponudi su poslovi u restoranima, hotelima, supermarketima, zabavnim parkovima, na bazenima, u šoping centrima… Mi pomažemo isključivo u nalaženju prve željene pozicije, koja je neophodna da bi se dobila dokumenta za viziranje.
Ukoliko kandidat napusti program ili bude otpušten sa posla svojom krivicom, sponzor nije u obavezi da pronađe kandidatu novu poziciju. Ukoliko poslodavac iz sopstvenih razloga otkaže poziciju kandidatu što se rijetko dešava, prije odlaska na program ili u toku trajanja programa, sponzor će se pobrinuti da studentu pronađe novu poziciju. Pri tom nema garancija da će posao biti na istoj lokaciji i sa sličnim karakteristikama kao prvobitni. Poslodavac ima pravo da prebaci kandidata na neku drugu poziciju ukoliko tako procijeni.

Kod ove vrste programa imamo tri **opcije**: LIFEGUARD i FULL – Ukljucuje nalaženje posla u Americi, uz osnovan obim asistencija i malo manji izbor poslova. Ovo je najčešća opcija za studente koji se koji finansiraju program putem kredita i kojima je dobar nivo poznavanja Engleskog jezika.
VIP – Ukljucuje online nalaženje posla u Americi, uz kompletan obim asistencija i mnogo veći izbor poslova. Ovo je najčešća opcija za studente koji se prijave do kraja kalendarske godine, jer je većinu obaveza moguće kompletirati online. Ova opcija uključuje mnogo vecu fleksibilnost u nalaženju posla i najčešće izbjegavanje intervjua za posao, raniji odlazak na viziranje, program, popunjanje DS160, popunjavanje aplikacije na Green Card Lottery itd.

**Broj sati** nedeljno koji se navodi na poziciji nije zagarantovan (može biti manji ili veći u zavisnosti od obima posla; ista pravila važe i za američke državljane). Dakle, poslodavac može smanjiti broj sati koji je naveden na poziciji ukoliko nema dovoljno posla, kao što može ponuditi i prekovremene sate ukoliko ima za tim potrebe.
**Porez** se odbija od plate ali se veći deo tog poreza vraća nakon povratka sa programa (u prvoj polovini naredne godine).
**Radno vrijeme** može biti raspoređeno po smjenama. Kandidat može raditi više poslova (koje sam pronalazi) pod uslovom da ne ugrožava prvi posao na osnovu koga je dobio vizu i otišao na program.
**Smještaj** uglavnom obezbeđuje sponzor, poslodavac ili sam student. Detalji o vrsti, lokaciji i karakteristikama objekta i smeštajne jedinice, kao i da li je student u obavezi da boravi u tom smeštaju, navode se na poziciji. Na poziciji se navode detalji o planiranom smeštaju za studente, ali se može desiti da dođe do promjena koje se ranije nisu mogle predvidjeti (stanodavac otkaže ponuđeni smještaj, izmeni uslove i slično). Tada sponzor pronalazi nov smeštaj trudeći se da po karakteristikama i cijeni liči na prvobitno planiran, koliko god je to moguće. Većina stanodavaca uzima depozit koji na kraju boravka ukoliko ništa nije oštećeno vraća studentu. Ukoliko student prihvati smještaj u kome je obavezan da boravi ceo period boravka, nema pravo da ga kasnije mijenja. U pojedinim gradovima obično nije moguće dobiti posao (NY, San Francisco, LA) jer bi student jako puno novca morao da potroši na transport i smještaj tako da bi na kraju vjerovatno bio u minusu, što nije smisao ovog programa.
**Obroci** obično nisu obezbijeđeni osim kada poslodavac obezbeđuje obrok prilikom smjene ili daje popust na ishranu u svojim objektima, što se posebno navodi u poziciji
Zakoni u USA su mnogo drugačiji nego u matičnoj državi, i obaveza studenta je da ih prouči prije dolaska. Poslodavci i sponzori imaju NULTU toleranciju za krađu, nasilje i bilo kakvu ilegalnu aktivnost, te se program momentalno ukida ukoliko student učini nešto od toga.
Prilikom boravka na programu ako se desi da usled više sile, pandemije, otkaza programa, rata, božije volje i slično – student je obavezan da prati instrukcije J1 sponzora i lokalnih vlasti kako bi se bezbjedno vratio u matičnu državu. Nakon dobijanja vize, 100% uplaćenih sredstava je nepovratno, te se to primenjuje i u tim uslovima.

## Uslovi za prijavljivanje studenata:

- **starost između 18-30 godina,**
- **da je aktivan student - upisan jesenji semestar od septembra 2026. godine (studenti osnovnih, master ili doktorskih studija),**
- da nije pravio velike pauze u studiranju
- da ima osnovno razumijevanje engleskog jezika (od nivoa znanja zavisi i izbor posla)
- **da poseduje važeći pasoš,**
- da ima važeću e-mail adresu (informacije koordinatori i poslodavci šalju studentima na e-mail i smatraju da su ih obavestili istog dana kada je mail poslat, zato je bitno da studenti redovno provjeravaju poštu),
- ukoliko želi, student može finansirati odlazak na program putem kredita i od nas nakon prijave može dobiti potvrdu kojom aplicira za isti.
- Prilikom prijave na WAT program potrebno je ponijeti index, kopiju pasosa, potvrdu o studiranju i o položenim ispitima. Tada se studentu radi i intervju engleskog i popunjava se CV i aplikacija.

KRENITE ODVAŽNO U AVANTURU ŽIVOTA

Datum: **…….**

Ime studenta: **…….** Potpis studenta: **…….**